

VMI prie FM Vidaus audito skyrius

Korupcijos rizikos valdymo VMI ir 14 02 procedūros Korupcijos prevencijos vertinimas

Vidaus audito ataskaita
2022-06-09 Nr. (15.20-02 E) 255 - 4

Vidaus auditą atliko:

Vidaus audito skyriaus vedėja Inesa Gineitienė

Vidaus audito skyriaus specialistai Tomas Pupininkas, Markas Brazinskas

Vidaus audito ataskaita teikiama:

VMI prie FM viršininkei

VMI prie FM viršininko pavaduotojui, kuruojančiam sritį

AVMI viršininkams

VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

Įvadinė dalis

Vidaus audito atlikimo motyvai	VMI prie FM Vidaus audito skyriaus 2022 m. vasario 7 d. veiklos planas Nr. (15.11-02E) 227-1
Vidaus audito atlikimo terminas	2022 m. balandžio 8 d. - 2022 m. gegužės 31 d.
Vidaus audito apimtis	Audituojamas laikotarpis: 2021-2022 m. Audituoti subjektai: Vidaus saugumo skyrius (toliau VSS) ir AVMI padaliniai 14.02. Korupcijos prevencijos vykdymas
Vidaus audito tikslas	Įvertinti, ar VMI Korupcijos prevencijos procesas vykdomas pagal išorės teisių aktų reikalavimus ir Kokybės vadybos bei Antikorupcinės vadybos sistemų standartizuotus reikalavimus
Vidaus audito kriterijai	Korupcijos prevencijos įstatymas Kokybės vadybos sistemos standarto LST EN ISO 9001:2015 reikalavimai (toliau - Kokybės standartas) Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės/standartas ISO 37001:2016 (toliau - Antikorupcinės vadybos sistemos standartas)
Vidaus audito metodai	Veiklos tyrimas, susijusių teisės aktų, dokumentų, duomenų analizė, darbuotojų apklausa
Vidaus audito vykdytojai	Vidaus audito skyriaus vedėja Inesa Gineitienė Vidaus audito skyriaus specialistai Tomas Pupininkas, Markas Brazinskas

Audito išvados:

1. Korupcijos rizikos valdymas VMI IŠ DALIES ATITINKA Korupcijos prevencijos įstatymą ir kitus išorės teisės aktus. Nustatyta trūkumų, jiems šalinti parengtos rekomendacijos ir siūlomi korekciniai veiksmai 1 priede.
2. Vidaus kontrolė įvertinta gerai - 8,86.

Silpna	Patenkinama	Gera/labai gera
0-3	4-6	7-12 (8,86)

3. Vertinti Kokybės standarto 32 punktų reikalavimai. Plačiau sekančioje skaidrėje

Neatitiktis	Pastaba/tobulinimo galimybė	Atitiktis
1	2	29

4. Vertinti Antikorupcinės vadybos sistemos standarto reikalavimai. Pagal vertinimus iš maksimalaus 1 balo surinkta 0,91. Nustatytiems trūkumams suformuota **REKOMENDACIJA Nr.6.**

Rekomendacijos/korekciniai veiksmai pateikti 1 priede.

Vertinimas pagal atitiktį Kokybės standartui

Standarto punktas	2 neatitiktis, 3-pastaba, 4- tobulinimo galimybė
4.4.1.Kokybės vadybos sistema ir jo procesai	4 REKOMENDACIJA Nr. 1,5
7.1.1.Palaikymas. Išteklių, bendrieji dalykai	3 Kai kuriais atvejais trūksta darbuotojų pakaitumo, pavyzdžiui, Šiaulių AVMI yra tik 1 darbuotojas paskirtas už pranešimų/skundų nagrinėjimą
7.1.4. Palaikymas. Procesų veikimo aplinka	2 Intranete nurodyta nedirbantis darbuotojas „RIZIKOS IR KOKYBĖS VALDYMO ADMINISTRATORIAI“ , REKOMENDACIJA Nr. 8

Siekiant įvertinti korupcijos rizikų valdymą, išnagrinėjome klausimus ir pateikėme jų vertinimus:

	Atitinka	Iš dalies atitinka	Neatitinka
1. Ar VMI yra visi būtini elementai, reikalingi efektyviai korupcijos prevencijai ir jos rizikos valdymui?			
1.1. Ar yra parengti tinkami korupcijos prevenciją ir jos vykdymą užtikrinantys dokumentai?		IŠ DALIES ATITINKA	
1.2. Ar tinkamai reglamentuotas ir vykdomas teisės aktų antikorupcinis vertinimas?	ATITINKA		
1.3. Ar atliekami su korupcijos prevencija susiję tyrimai, apklausos (atsparumo korupcijai lygio nustatymas, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas)		IŠ DALIES ATITINKA	
1.4. Ar vykdomas korupcijos rizikos veiksnių valdymas (rizikos veiksnių nustatymas, rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti tinkamų priemonių parinkimas ir jų įgyvendinimas), atliekant Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą (nustatant veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė)		IŠ DALIES ATITINKA	
1.5. Ar pakankamai reglamentuotas pranešimų apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veiklas administravimas?	ATITINKA		
2. Ar korupcijos prevencijos ir rizikų valdymas VMI atitinka kokybės vadybos standarto LST EN ISO 9001:2017 reikalavimus, Antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimus ir naudojimo gaires ISO 37001 standartus ir ar sukurta efektyvi vidaus kontrolės sistema?			
2.1.1. Ar yra nustatyta neatitikčių ir tobulintinų sričių pagal ISO 9001:2017 standarto reikalavimus?	29	2	1
2.1.2. Ar yra nustatyta neatitikčių ir tobulintinų sričių pagal ISO 37001:2017 standarto reikalavimus?	0.91	Max. 1	
2.1.3. Vidaus kontrolės vertinimas	8,86 -gerai	Max. 12	

2022-01-01 įsigaliojo Korupcijos prevencijos įstatymas - nauja redakcija. Kas keičiasi?

Siekiama, kad korupcijos prevencija būtų sisteminė:

	Reikalavimai:	Esama situacija VMI
1.	Pamatuotas VMI atsparumo korupcijai lygis	Įkelta į VSS 2022 metinio veiklos plano užduotis, terminas 2022-09-30
2.	Įtvirtintos už korupcijos prevenciją atsakingų asmenų teisės ir veiklos garantijos	Nustatyta trūkumų (AVMI padalinių nuostatuose ir pareigybių aprašymuose ne visur išvardintos, įtrauktos funkcijos)
3.	VMI prie FM rūpinasi AVMI korupcijos prevencija	Įtrauka į VSS nuostatų funkcijas*
4.	Naujinamos korupcijos prevencijos priemonės	Esant poreikiui keičiamos
5.	Reikia parengti antikorupcinio elgesio kodeksą ar taisykles	Įkelta į VSS 2022 metinio veiklos plano užduotis atnaujinti VMI etikos kodeksą, terminas 2022-12-31
6.	Atsiranda pareiga VAS vertinti korupcijos rizikų valdymą	VAS vykde ir vykdo- atskirus ir integruotus auditus
7.	Atsiranda pareiga įsteigti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą skyrių/asmenį	VSS, AVM APS ir KD paskirti atsakingi darbuotojai

Korupcijos prevencijos įstatyme atnaujinta

- Korupcijos prevencijos planavimo dokumentai - programa+planas, lieka tik PLANAS kaip paaiškino STT, galioja seni planai, kol pasibaigs terminas
- Teisės aktų antikorupcinis vertinimas
- Pranešimas apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas
- Korupcijos rizikos analizė (atsakingas STT)

1.1. Ar yra parengti tinkami korupcijos prevenciją ir jos vykdymą užtikrinantys dokumentai?

	Turi būti parengti dokumentai	Faktas
1.	Korupcijos prevencijos planas visai VMI	ATITINKA. Yra programa ir jos įgyvendinimui skirtas planas
2.	Antikorupciniai elgesio standartai/taisyklės	ATITINKA IŠ DALIES. Yra VMI etikos kodeksas, 2020 m. versija, 2022 m. planuojama atnaujinti*, papildyti nauju priedu, reikia naujinti 14.02.04 procedūrą REKOMENDACIJA 1.
3.	VMI atsakingų už korupcijos prevenciją padalinių nuostatuose turi būti, susiję tikslai, uždaviniai, funkcijos	ATITINKA IŠ DALIES. Vilniaus AVMI APS nuostatuose nėra korupcijos prevencijos tikslų, funkcijų ir pan. REKOMENDACIJA 2.
4.	Atsakingų darbuotojų už korupcijos prevenciją pareiginiuose aprašymuose turi būti susijusios funkcijos	ATITINKA IŠ DALIES. Vilniaus AVMI viena funkcija. Išsamiau detalizuota įsakyme, bet reikalinga pasitikslinti pareigybių aprašymus. REKOMENDACIJA 3.
5.	Atsakingų darbuotojų metinės užduotys, susijusios su korupcijos prevencija	ATITINKA IŠ DALIES. Gerosios praktikos pavyzdys sekančioje skaidrėje. REKOMENDACIJA 4.

Siekiant, kad korupcijos prevencija būtų efektyvesnė,
darbuotojų metinėse užduotyse turi būti sudėti darbai
numatyti Korupcijos prevencijos plane

Geroji praktika Klaipėdos AVMI

Į atsakingo darbuotojo metinės užduoties įtrauktos Korupcijos prevencijos plane numatytos priemonės:

1 užduotis: Organizuoti korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą Klaipėdos AVMI, didinant Klaipėdos AVMI atsparumo korupcijai lygį. Vertinimo rodiklis: 1.1. Vykdyti antikorupcinio švietimo mokymus ilgiau nei metus dirbantiems VMI darbuotojams. Surengtų mokymų skaičius (vnt.) -

2. Atlikti žinių patikrinimus. 1.2. Darbuotojų žinių korupcijos prevencijos srityje metinis įvertinimas (balai) - 4 (iš 5).

Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso ir elgesio patarėjo (toliau - Kodeksas) nuostatų įgyvendinimas. Organizuota diskusijų (vnt.) - 1.

1.3. VMI korupcijos prevencijos savaitės, skirtos Tarptautinei antikorupcijos dienai, surengimas, į ją įtraukiant VMI darbuotojus ir visuomenę. Surengtų renginių skaičius (vnt.) -

1. 1.4. Atlikti analizę, įvertinant, ar visi VMI teisės aktų projektai (išskyrus VMI vidiniame teisės akte numatytas išimtis) yra teikiami antikorupciniam vertinimui atlikti. Atlikta analizė (vnt.) - 1

1.2. Ar tinkamai reglamentuotas ir vykdomas teisės aktų antikorupcinis vertinimas?

Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. 3 p. įpareigoja VMI viršininką pavesti atlikti teisės aktų projektų antikorupcinius vertinimus konkrečiam darbuotojui.

VMI	Dokumentai
CMA	ATITINKA. Funkcija numatyta pareigybės aprašyme, 2022-02-10 įsakymas Nr. V-70
Vilniaus AVMI	ATITINKA. 2022-02-28 Nr. (1.1 E) 1-11
Kauno AVMI	ATITINKA. 2022-02-17 įsakymas Nr. V-45
Šiaulių AVMI	ATITINKA. Funkcija numatyta pareigybės aprašyme, 2022-05-24 įsakymas Nr. I-33
Klaipėdos AVMI	ATITINKA. 2022-02-15 įsakymas Nr. V1-18
Panevėžio AVMI	ATITINKA. 2022-02-18 įsakymas Nr. 1-15

PASTABA. Tik CMA ir Šiaulių AVMI atsakingi darbuotojai turi šią funkciją įtrauktą į pareigines nuostatas. Manome, kad turėtų būti pas visus atliekančius šią funkciją.

1.2. Ar tinkamai reglamentuotas ir vykdomas teisės aktų antikorupcinis vertinimas?

Nustatėme, kad reikia atnaujinti 14.02.03 procedūrą. Papildyti Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. 3 p. numatyta aplinkybe, kad kai pateikiama teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, ji turi būti paskelbiama Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje. Šitai numatyta VMI atnaujintoje 2022-02-10 Nr. V-70 Teisės aktų antikorupcinio vertinimo metodikos 20 p.

REKOMENDACIJA 5.

1.3. Ar atliekami su korupcijos prevencija susiję tyrimai, apklausos?

	Tyrimai	Komentaras
1.	Atsparumo korupcijai lygio nustatymas*	ATITINKA. Planuojamas atlikti, kai bus patvirtinta metodika. Numatytas VSS veiklos metiniame plane.
2.	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas**	IŠ DALIES ATITINKA , atliktas tik 2018 m. Pasenęs. (plačiau 13-17 skaidrėje)
3.	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas***	ATITINKA. Numatytas VSS veiklos metiniame plane.
4.	VMI darbuotojų pasitikėjimo vadovais ir kolegomis tyrimas	ATITINKA. (Darytas 2021 m.)
5.	MM apklausa	ATITINKA. (Darytas 2018 m.)
6.	Žinių lygio tikrinimai	ATITINKA. Numatyti AVMI ir VSS veiklos metiniuose planuose Teiktos rekomendacijos audito metu dėl veiklos optimizavimo

1.4. Ar vykdomas korupcijos rizikos veiksnių valdymas, nustatant veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė?

IŠ DALIES ATITINKA, nes kompleksinis visų VMI veiklos sričių įvertinimas buvo atliktas tik 2018 m., t.y. prieš keturis metus ir nebuvo tikslinamas ar pakartotinai vykdomas, aktualizuojamas:

1. atsiradus naujam „Analizė ir mokestinės rizikos vertinimas*“ procesui VMI 2020 m.
2. Atsižvelgiant į FM įsakymo Dėl LR finansų ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų veiklos sričių, kuriose yra korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo keitimus, kur buvo išskirtos, pildomos naujos sritys (žr.14, 15 skaidres)

REKOMENDACIJA 6.

2018 m. nustatytos veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė

raudona- aukšta tikimybė, geltona - vidutinė, žalia - žema tikimybė.

1. Mokestinių prievolių užtikrinimas

2. Nepriemokų administravimas

3. Mokesčių mokėtojų kontrolė

TRŪKSTA / turėjo būti įvertinta papildomai

informacinių technologijų valdymas, mokesčių apskaita, vidaus administravimas (viešieji pirkimai, turto valdymas ir priežiūra) valstybei perduotino turto administravimas ir realizavimas (2019 m.), APAD -Analizė ir mokestinės rizikos vertinimas (2020 m.)

4. IT valdymas

5. Mokesčių apskaita

6. Vidinis aptarnavimas

7. Vidaus kontrolės ir veiklos vertinimas

8. Personalo valdymas

9. Teisinis reglamentavimas

10. VMI buhalterinė apskaita

11. Projektų valdymas

12. Institucijos veiklos planavimas

13. Viešųjų tarptautinių ryšių palaikymas

14. MM švietimas, konsultavimas ir informavimas

1. m įsakymo dėl 17 m ir jos reguliavimo srities įstaigų veiklos sričių, kuriose yra korupcijos pasireiškimo tikimybė, keitimai -išskirtos sritys

2017-06-06 Nr. 1K-238	Nuo 2019 keitimai, aktualu ir dabar
3.1. operatyvioji kontrolė	3.1. mokestinių prievolių užtikrinimas
3.2. pridėtinės vertės mokesčio kontrolė	3.2. mokestinės nepriemokos administravimas
3.3. tikrinimų organizavimas	3.3. mokesčių mokėtojų kontrolė
3.4. atranka ir parama auditui	3.4. informacinių technologijų valdymas
3.5. mokestiniai patikrinimai	3.5. mokesčių apskaita
3.6. operatyvūs patikrinimai	3.6. vidaus administravimas (viešieji pirkimai, turto valdymas ir priežiūra)
3.7. mokestiniai tyrimai	3.7. valstybei perduotino turto administravimas ir realizavimas
3.8. mokestinės prievolės vykdymas (mokestinės paskolos sudarymas, mokestinės nepriemokos priverstinio išieškojimo sustabdymas arba atsisakymas pradėti priverstinį išieškojimą)	
3.9. susitarimo dėl mokesčio dydžio instituto, įtvirtinto LR mokesčių administravimo įstatymo 71 str., įgyvendinimo VMI procesas	
3.10. mokesčių administratoriaus išankstinis įsipareigojimas dėl mokesčių teisės aktų nuostatų taikymo.	

1.4. Ar vykdomas korupcijos rizikos veiksnių valdymas - rizikos veiksnių nustatymas, rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti tinkamų priemonių parinkimas ir jų įgyvendinimas?

ATITIKTIS

- VMI 2019-2025 m. korupcijos prevencijos programos 1 priede IV dalyje yra apibrėžta korupcijos rizikos veiksnių valdymo sistema, įvardinti to laikotarpio rizikos veiksniai, iškelti tikslai, priemonės jiems pasiekti ir kriterijai, kad būtų galima pamatuoti priemonių įgyvendinimą.
- KEITIMAI TURĖS BŪTI PADARYTI, JEIGU BUS PERŽIŪRIMOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS.

1.4. Ar vykdomas korupcijos rizikos veiksmų valdymas atliekant Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą?

- Rizika, kad tyrimai atliekami apimant ne visas reikiamas sritis.
- 2019-2021 m. per metus atliekamas tik vienas vertinimas. Tokio dydžio įstaigai, Vidaus audito nuomone, yra mažai.
- 14.02.05. Procedūrą: Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizė ir vertinimas, reikalinga tikslinti, atnaujinti, susijusius dokumentus.

GERA PRAKTIKA.

Panaikintas vidinės VMI veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizės ir vertinimo tvarkos aprašas, nes nutarta nedubliuoti teisės akto ir tiesiai pritaikyti FM patvirtintą Korupcijos prevencijos aprašą*, kuriame yra detalizuoti reikiami veiksmai.

1.5. Ar pakankamai reglamentuotas pranešimų apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas administravimas?

Ivertinus 14.02.01 ir 14.02.02 procedūras ir 2020-12-28 įsakymu Nr. V-551 Pranešimų apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas VMI vertinimo taisyklės neatitikimų pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnį nenustatyta. Šias taisykles numatyta atnaujinti VSS metiniame veiklos plane. Reglamentavimas pakankamas.

TAČIAU

VMI intranete ir inernete nuoroda, kur galima pranešti apie korupciją - yra sunkiai randama ir išskirta.

Reikalinga „lįsti“ paspaudžiant mažiausiai 2-5 nuorodas, kol pasiekiamas langas kuriame galima pranešti apie korupciją.

REKOMENDACIJA. 7.

